

Εισαγωγή

Τα τεστ επαγωγικής συλλογιστικής αποτελούν έναν τρόπο αξιολόγησης, που εξετάζει την ικανότητα ενός υποψηφίου να παρατηρεί, να αναλύει και να αναγνωρίζει επαναλαμβανόμενα σχήματα και λογικά οργανωμένες αλληλουχίες στοιχείων. Εστιάζει στη δεξιότητα οπτικοποίησης και κατανόησης σύνθετων σχημάτων χρησιμοποιώντας την εύρεση μοτίβων και βάζοντας σε μία λογική σειρά την επεξεργασία πληροφοριών με συστηματικό τρόπο.

Η Επαγωγική Συλλογιστική περιλαμβάνει ερωτήσεις που σχετίζονται με:

- Περιστροφές
- Ανακλάσεις
- Εναλλαγές
- Μετατοπίσεις
- Αντικαταστάσεις
- Τρισδιάστατα σχήματα
- Συνδυαστικές

Στόχος μας είναι να παρέχουμε, για κάθε κατηγορία, έναν σαφή τρόπο σκέψης (θεωρία) και πρακτικά παραδείγματα, ώστε να προετοιμάσουμε τον υποψήφιο με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για την επιτυχία στις εξετάσεις του ΑΣΕΠ.

Ανάλυση-Στόχος

Στα τεστ επαγωγικής συλλογιστικής υπάρχει μία σειρά από διαγράμματα με έναν κρυφό κανόνα (μοτίβο), που τα τοποθετεί σε μία συγκεκριμένη σειρά. Κάθε άσκηση αφήνει αναπάντητο ένα σχεδιάγραμμα και ο στόχος του υποψηφίου είναι να το βρει, έχοντας καταλάβει ποιο είναι το κρυφό μοτίβο που αναφέραμε παραπάνω. Ακόμα σε μερικές ασκήσεις η ερώτηση είναι να αφαιρέσουμε ένα σχήμα που σπάει το μοτίβο.

Βασικές Υποδείξεις

Το πιο σημαντικό σε μία προετοιμασία μία τέτοιου είδους εξέτασης είναι η πρακτική, δηλαδή επίλυση πολλών ασκήσεων. Παρόλα αυτά, υπάρχουν και κάποιοι εμπειρικοί κανόνες που είναι πολύ χρήσιμοι στο να βάζουν σε μία σειρά την σκέψη του υποψηφίου:

- 1) Πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν το μέγεθος, τα χρώματα, οι αριθμοί, οι πλευρές, η τοποθέτηση, οι σκιές, η συμμετρία, οι γωνίες και η κατεύθυνση.

- 2) Μην σπαταλάτε χρόνο σε μία συγκεκριμένη ερώτηση μπορείτε να βρείτε κάποιες ερωτήσεις πιο εύκολες και πιο απλές, συνεχίστε με αυτές και επιστρέψτε στο τέλος σε αυτές που σας δυσκολεύουν.
- 3) Προσπαθήστε να οπτικοποιήσετε τις ερωτήσεις, δηλαδή αν ένα σχήμα περιστρέφεται τότε κάντε την περιστροφή στο μυαλό σας, με λίγα λόγια μετατρέψτε τις πληροφορίες που παίρνετε από τα διαγράμματα σε νοητή εικόνα.
- 4) Σχεδιάστε τις απαντήσεις σας καθώς λύνεται την άσκηση, μπορεί να σας βοηθήσει να τις οπτικοποιήσετε πιο καθαρά.
- 5) Μία άλλη σημαντική σκέψη που πρέπει να κάνετε είναι πως όταν είστε κοντά στο να κατανοήσετε το μοτίβο της αλληλουχίας σχημάτων, τότε να προσπαθείτε να απορρίπτεται τις λανθασμένες απαντήσεις φτάνοντας εν τέλει στην σωστή.
- 6) Στις ερωτήσεις τύπου “συμπληρώστε την ακολουθία”, μπορείτε πάντα να δουλέψετε προς τα πίσω για να βεβαιωθείτε ότι έχετε τη σωστή απάντηση. Αν δυσκολεύεστε να δείτε το μοτίβο από την αρχή, μπορείτε να ξεκινήσετε από το τέλος της ακολουθίας (ή το τελευταίο στοιχείο που σας δίνεται) και να προσπαθήσετε να δείτε πώς φτάσατε εκεί. Μελετήστε το τελευταίο στοιχείο και σκέφτεστε ποιο θα μπορούσε να ήταν το προηγούμενο βήμα ή κατάσταση. Με άλλα λόγια, αναστρέψτε τη λογική πορεία του μοτίβου.
- 7) Στη πρακτική σας πρέπει να γίνεστε πιο έμπειροι από τυχόν λανθασμένες απαντήσεις σας. Είναι εξίσου σημαντικό να καταλάβετε γιατί κάνατε ένα λάθος, όσο και να απαντήσετε σωστά. Αν εντοπίσετε πού ακριβώς ήταν το λάθος σας, θα μπορέσετε να το αποφύγετε στο μέλλον.

Δομή Απάντησης

Η διαδρομή που συνιστάται να ακολουθήσει ο κάθε υποψήφιος είναι η εξής:

- 1) **Να βρει του κανόνες που διέπουν την κάθε άσκηση.**

Τι είναι όμως ένας κανόνας σε τέτοιου είδους ασκήσεις και πως βοηθά στην εξέλιξη της απάντησης;

Απάντηση

Ο κανόνας ορίζεται ως το σύνολο αρχών που εφαρμόζονται για τον προσδιορισμό της εξέλιξης των σχημάτων σε μια σειρά. Οι περισσότερες ασκήσεις μπορούν να λυθούν βρίσκοντας τον κανόνα που εφαρμόζεται για να προσδιοριστεί το επόμενο σχήμα στη σειρά. Ο αριθμός των πιθανών κανόνων είναι απεριόριστος, επομένως θα χρειαστεί να εξετάσετε αρκετές ασκήσεις. Ωστόσο, στην πράξη η πλειοψηφία των κανόνων βασίζεται σε τέσσερις τύπους κανόνων:

- a. Αύξηση ή μείωση του αριθμού των σχημάτων.

- b. Αλλαγή της γωνίας των σχημάτων.
- c. Μετακίνηση των σχημάτων μέσα στην εικόνα.
- d. Αλλαγή του χρώματος ή άλλων χαρακτηριστικών των σχημάτων.

Συχνά, στις ασκήσεις εφαρμόζεται ένας συνδυασμός αυτών των τύπων κανόνων.

2) Να αναζητήσει τα μοτίβα στις ομοιότητες μεταξύ των εικόνων, δηλαδή στις αλλαγές μεταξύ των σχημάτων.

Συνήθως θα σας ζητηθεί να επιλέξετε τη φιγούρα που ταιριάζει μέσα στη σειρά, αλλά μπορεί επίσης να χρειαστεί να υποδείξετε ποια εναλλακτική δεν ανήκει σε μια σειρά εικόνων. Και στις δύο περιπτώσεις, το ζητούμενο είναι το ίδιο, καθώς θα πρέπει να βρείτε τον κοινό παρονομαστή για να λύσετε την άσκηση. Δηλαδή να βρείτε το κοινό χαρακτηριστικό που έχουν τα σχήματα.

Πιο συγκεκριμένα, να δώσετε προσοχή σε πολλές διαφορετικές πτυχές των σχημάτων για να βρείτε τη σωστή απάντηση. Γενικά, πολλές από τις ακόλουθες κατηγορίες χαρακτηριστικών χρησιμοποιούνται στις ασκήσεις:

- a. Ο συνολικός αριθμός των σχημάτων στην εικόνα.
- b. Ομοιότητες μεταξύ σχημάτων στις διάφορες εικόνες, όπως: χρώμα, ριγέ / απλό, ανοιχτό / κλειστό σχήμα, αριθμός γωνιών, ευθείες / καμπύλες γραμμές, ορθές γωνίες / αμβλείες γωνίες, μεγάλα / μικρά σχήματα, οι διαστάσεις των σχημάτων, η γωνία που σχηματίζουν τα σχήματα, η θέση των σχημάτων μέσα στην εικόνα, η σχέση των σχημάτων μεταξύ τους (κάθετα μεταξύ τους, σχηματίζοντας ορθή γωνία, παράλληλα, πάντα μεταξύ δύο άλλων σχημάτων κ.λπ.).

Στην αρχή του κάθε κεφαλαίου θα περιλαμβάνεται η απαραίτητη θεωρία για την κατηγορία ασκήσεων που διαπραγματεύεται, διατυπωμένη με σαφήνεια και παραδείγματα για την καλύτερη κατανόηση των εννοιών. Αμέσως μετά, θα παρουσιάζονται επαρκώς λυμένες ασκήσεις, συνοδευόμενες από αναλυτική επεξήγηση κάθε βήματος, ώστε να κατανοηθεί πλήρως η μεθοδολογία που ακολουθείται.